

DESICE

RINGMAJANDUSE TUGEVDAMINE LÄBI UUENDUSLIKU DISAINI

DESICE projekti eesmärk on parandada regionaalset ja kohaliku omavalitsuse tehtavat poliitikat ringmajanduse valdkonnas ning tugevdada tootedisainerite võimekust uuenduslike praktikate tutvustamise kaudu. Projektis osaleb 8 partnerit seitsmest ELi riigist, keskendudes mitmetasandilisele lähenemisele heade tavade tuvastamisel ja poliitikamuudatuste edendamisel. Algatuse eesmärk on toetada sidusrühmi teadmiste edasiandmise ja võimekuse suurendamise kaudu, et võimestada üleminekut ringmajandusele.

PROJEKTI PARTNERID

Anatoliki SA - Organisation for local development (Greece)

Economic Council of East Flanders (Belgium)

BSC, Business Support Centre Kranj, L.t.d., Kranj (Slovenia)

Thessaloniki Municipality (Greece)

Public Institution Lithuanian Innovation Centre (Lithuania)

South Muntenia Regional Development Agency (Romania)

Association of Municipalities of Tartu County (Estonia)

UPI Emilia-Romagna (Italy)

Poliitikaaruteludest praktiliste ideedeni: DESICE kohtumine Bolognas ja Imolas

Ringmajandus võib strateegiadokumendis tunduda lihtsa ja arusaadava põhimõttena. Keerulisem küsimus on aga see, kuidas näeb ringmajandus välja siis, kui piirkond püüab seda praktikas rakendada. Sel teemal arutati DESICE projekti partnerite kahepäevasel kohtumisel Bolognas ja Imolas. Toimusid projekti kavandamise koosolekud, kohalike ettekanded ja õppekäigud.

Partnerid alustasid senise töö seisu hindamisest. Arutati käimasolevaid tegevusi, eelseisvaid tähtaegu, partnerite vastastikuseid hindamisi ja piirkondlike konsultatsioonide järgmist etappi. Sellised arutelud on olulised, sest iga DESICE piirkond tegutseb erinevate institutsioonide, tööstusharude ja poliitikavahendite tingimustes. Regulaarne kogemuste vahetamine aitab partneritel ära tunda ühiseid probleeme ning leida ideid, mida saaks kohandada vastavalt oma piirkonna oludele.

Teise olulise teemana, said sõna aruteludesse sekka öelda kohalikud. Ökodisaini, ringmajanduse ja ettevõtlusinnovatsiooni käsitlenud avalikul arutelul jagasid oma vaatenurki Ferrara ülikooli, ettevõtte Sfridoo, kohalike omavalitsuste ja ettevõtte Datalogic esindajad. Disainer võib keskenduda materjalidele ja toote elueale, ettevõtte vajada toimivat ärimudelit ning avalik sektor peab mõtlema sellele, kuidas toetada muutusi kogu piirkonnas. Nende vaatenurkade ühendamise on aidanud siduda ambitsioonikad eesmärgid otsustega, mida organisatsioonid iga päev langetavad.

Õppekäigud Imolas ja selle ümbruses avasid teemat praktilisest vaatenurgast. Imola ringrajal tutvusid partnerid suurtes ja keerukates tegevuskeskkondades rakendatavate meetmetega, mille eesmärk on vähendada keskkonnamõju, saastet ja mürataset. Külastused ettevõttesse iGreen System ja sihtasutusse Fondazione Golinelli pakkusid täiendavaid näiteid tööstusinnovatsioonist, avaliku ja erasektori koostööst ning kehtivatest organisatsioonimudelitest. Iga külustus tõstatas olulise küsimuse: milliseid kohaliku lahenduse elemente saaks rakendada ka mujal ning mida tuleks selleks muuta?

Just see ongi piirkondadevahelise õppimise eesmärk. DESICE partnerid ei otsi igasse piirkonda ühesuguseid lahendusi. Nad võrdlevad kogemusi, kontrollivad oma eelduste paikapidavust ja otsivad lähenemisviise, mis vastavad kohalikele vajadustele. Tänu võõrustajapartnerile UPI Emilia-Romagnale andis Bologna ja Imola kohtumine partneritele uusi näiteid ja ideid, mida kasutada oma töö järgmises etapis.

DESICE PROJEKTI EESMÄRK ON
TOETADA RINGMAJANDUSE
ÕPETAMIST HARIDUSES,
SOODUSTADA TEADMISTE VAHETUST,
AVALIKE POLIITIKATE TÄIENDAMIST JA
SIDUSRÜHMADE VÕIMEKUSE
SUURENDAMIST. TEGEVUSE LAIEMAKS
EESMÄRGIKS ON PROJEKTIS
OSALEVATE PIIRKONDADE
RINGMAJANDUSELE ÜLEMINEKU
SOODUSTAMINE.

TUTVU LÄHEMALT MEIE HEADE NÄIDETEGA - V OSA

ROGI KESKUS: KOHT LOOMISEKS, PARANDAMISEKS JA ASJADE UUESTI MÕTESTAMISEKS

Kujuta ette, et sul on idee tootest, mille valmistamiseks kulub vähem ressursse ja mis kestab kauem. Kus saaksid seda katsetada? Kes aitaks valida sobivaid materjale, valmistada prototüübi või hinnata, kas inimesed seda kasutama hakkaksid? Ljubljanas koondab Center Rog paljud neist võimalustest ühe katuse alla.

Keskus ühendab disainereid, ettevõtjaid, teadlasi, kodanikke ja avaliku sektori asutusi tootmislaborite, tegutsemisruumide ja haridusprogrammide kaudu. Seal saab õppida seadmeid kasutama, katsetada kohalike materjalidega, parandada olemasolevaid esemeid ja arendada uusi tooteid. See on koht, kus ringdisaini saab ise praktikas rakendada, mitte üksnes selle üle arutleda.

Selline praktiline lähenemine muudab ka meie arusaama jäätmetest. Ringlussevõtt on väärtuslik, kuid paljud võimalused jäätmete tekke vältimiseks avanevad juba varem. Toote saab kavandada nii, et see püsiks kasutuskõlblikuna kauem, oleks detaili purunemisel parandatav või kohandatav uueks otstarbeks. Selliste valikute katsetamine juba projekteerimise etapis aitab hiljem materjale kokku hoida. Center Rog pakub loomeinimestele ja väikeettevõtetele ruumi nende võimaluste uurimiseks ning õppimiseks nii õnnestumistest kui ka ebaõnnestumistest.

SOOVID NENDEGA TUTVUST TEHA?

Külasta veebis: www.center-rog.si

Selle hea näite DESICE partner:

BSC, Business Support Centre, Ltd, Kranj

SÕÕR: KOHT, KUS IDEEDEST SAAVAD PRAKTILISED KATSED MATERJALIGA

Mis oleks, kui disainerid saaksid katsetada uusi materjale, proovida erinevaid tehnoloogiaid ja muuta ringmajanduse ideed päriselt toimivateks prototüüpideks? Tartus pakub just selliseid võimalusi SÕÕR-i ringmajanduse katsetuslabor.

SÕÕR toob kokku disainerid, meistrid, üliõpilased, teadlased ja organisatsioonid, et uurida biodisaini, ringmajanduse põhimõtetel põhinevat prototüüpimist ja materjalidega katsetamist. Töötubades, avatud laboriüritustel ja koosloome tegevustes saavad osalejad katsetada biopõhiseid materjale, näiteks taimseid kiude, tselluloosi, vetikaid ja looduslikke pigmente, ning uurida uusi valmistamis- ja prototüüpimisvõimalusi.

Labori lähenemine põhineb katsetamise kaudu õppimisel. Selle asemel et keskenduda üksnes sellele, mis saab tootest selle eluea lõpus, julgustab SÕÕR arvestama materjalide, ressursside ja ringmajanduse põhimõtetega juba disainiprotsessi alguses.

Pakkudes ligipääsu teadmistele, töövahenditele ja koostööd soodustavale keskkonnale, näitab SÕÕR, kuidas praktiline katsetamine aitab muuta ringdisaini põhimõtted konkreetseteks ja rakendatavateks lahendusteks.

SOOVID NENDEGA TUTVUST TEHA?

Külasta veebis: www.s66r.ee

Selle hea näite DESICE partner:
Tartumaa Omavalitsuste Liit, Eesti

Õpetades disainereid mõtlema kasutusest kaugemale: teineteise praktikate hindamine koos Kõrgema Kunstikooliga Pallas

Üliõpilane, kes kavandab tooli, rõivaeset või trükitud toodet, teeb valikuid, mille mõju võib ulatuda aastate taha. Kas materjali saab uuesti kasutada? Kas kahjustatud detaili on võimalik parandada? Mis saab esemest siis, kui seda enam vaja ei ole? Tartus asuvas Kõrgemas Kunstikoolis Pallas on need küsimused muutumas loomeerialade õpetamise loomulikuks osaks.

DESICE projekti raames toimunud veebipõhine vastastikune hindamine tõi Kõrgema Kunstikooli Pallase kokku Emilia-Romagna piirkonna partneritega, et analüüsida kooli lähenemist kestlikkusele kunsti- ja disainihariduses. Pallas uuendab kunsti- ja disainiõppekavade sisu ning õpiväljundeid, lõimides materjalide vastutustundliku kasutamise ja toote elutsükli arvestamise sellistesse valdkondadesse nagu tekstiil, fotograafia, skulptuur ning meedia- ja reklaamidisain. Üliõpilased tegelevad korduskasutuse, parandamise, säilitamise ja ümberkujundamise teemadega. Ka kohalike materjalide, sealhulgas villa ja kanepi uurimine annab neile võimaluse siduda kestlikkuse põhimõtted praktilise loometööga.

Hindamine andis võimaluse arutada, mida võiksid teised piirkonnad Pallase kogemusest õppida. Emilia-Romagna esindajad võrdlesid Pallase lähenemist oma piirkonna keskkonnainnovatsiooni õppevõimalustega, mis hõlmavad struktureeritud, pädevuspõhiseid õpiteid ja erialast täiendusõpet. Mõlemad lähenemised väärtustavad praktilisi oskusi ja seoseid tööeluga, kuid jõuavad õppijateni erineval viisil. Pallas muudab järk-järgult olemasolevaid loomeerialade õppekavasid, samas kui Itaalia näidetes käsitletakse keskkonnainnovatsiooni selgemalt spetsiaalsete kursuste kaudu.

Just need erinevused muutsid arutelu väärtuslikuks. Osalejad nägid suurt potentsiaali materjalide vastutustundliku kasutamise õpetamisel eri loomevaldkondades. Samuti tõdeti, et haridusliku lähenemise ülevõtmine eeldab enamat kui uue sisu lisamist õppekavadesse. Õppeasutused peavad arvestama õppekavade korralduse ja rahastamise, kehtivate regulatsioonide ning eri valdkondade õpetajate koostöövõimalustega.

MIDA KREEKA VEINI- JA PIIMATOOTJATEL ON ÕPETADA IDA-FLAANDRIALE RINGMAJANDUSEL PÕHINEVATE TOIDUSÜSTEEMIDE KOHTA?

Väike toidutootja võib soovida vähendada jäätmeteket või kasutada ressursse tõhusamalt, kuid tal ei pruugi üksi uue lähenemise väljatöötamiseks piisata ajast, kontaktidest või rahastusest. Teadlasel võib olla paljulubav idee, kuid puududa kontakt ettevõtetega, kes saaksid seda katsetada. Piirkondlik omavalitsus või arendusasutus võib seada ambitsioonikaid ringmajanduse eesmäärke, leidmata samas selget viisi kõigi osaliste koostööks. Sageli ei seisne probleem niivõrd ideede puudumises, kuivõrd vähestes koostöövõimalustes.

See probleem oli kesksel kohal DESICE projekti vastastikuse hindamise kohtumisel, kus osalesid Ida-Flandria ja Kreeka partnerid. Ida-Flandria on suunanud oma ringmajanduse poliitika ümber, keskendudes toidule ja käsitööle. Arutledes selle suuna praktilise rakendamise üle, tutvusid piirkonna esindajad Kreekast pärit hea praktikaga GreenSmartMed ja selle metoodikaga, mida tutvustas CERTH Eestis toimunud projekti kohtumisel.

GreenSmartMed on loodud piirkondliku ökosüsteemi osaliste koostöö korraldamiseks. See lähendab ettevõtteid teadlastele, avaliku sektori asutustele ja kodanikele, aidates eelkõige väiksematel ettevõtetel siduda kestlikkusega seotud väljakutsed olemasolevate teadmiste, piirkondlike prioriteetide ja võimalike innovatsioonivõimalustega. Lääne-Makedoonias on seda meetodit kasutatud 26 veini- ja piimandussektori ettevõtte koondamiseks koostöövõrgustikuks.

Ida-Flandria jaoks pakub see kogemus lähtekohta, mitte valmis lahendust. Piirkonna toidu- ja käsitööstuslikul on oma ettevõtted, koostöösuhted ja vajadused. Vastastikuse hindamise käigus arutasid osalejad, kuidas Kreeka lähenemist saaks kohandada piirkonna uue poliitilise suunaga ning millistes küsimustes oleks hädavajalik kohalike toiduvaldkonna ekspertide panus. Struktureeritud metoodika aitab koostööd käivitada, kuid selle tulemuslikkus sõltub sellest, kui hästi tuntakse piirkonna olusid ja vajadusi.

THESSALONIKI TEEB RINGDISAINI OSAKS IGAPÄEVA ELUST

Parandamise väärtus saab selgeks siis, kui keegi proovib katkest eset parandada. Üsna kiiresti selgub, kas eset saab avada, kas selle osi on võimalik asendada ja kas materjale saab uuesti kasutada. Thessaloniki loob elanikele üha rohkem võimalusi sellise praktilise kogemuse saamiseks osana linna laiematest ringmajanduse plaanidest.

Üks oluline koht on linna RRR-keskus, mis on loodud projekti LIFE-IP CEI-Greece raames. Keskus ühendab korduskasutuse, parandamise ja ringlussevõtu alase õppe praktilise tegevusega. Paranduskohvik (Repair Cafe) julgustab inimesi andma esemetele uue võimaluse, samal ajal kui koostööpõhine meisterdamisruum pakub juurdepääsu sellistele seadmetele nagu 3D-printerid, CNC-pingid ja väärindava taaskasutuse töövahendid. Elanikud ja üliõpilased saavad materjalidega vahetult töötada ning omandada oskusi, mida nad saavad kasutada ka väljaspool keskust.

See kogemus toob esile ka laiema disainialase väljakutse. Parandamine on palju lihtsam, kui toodete kavandamisel on sellega juba arvestatud. Kui eset on keeruline lahti võtta või kohandada, saab selgeks, miks ringdisaini põhimõtteid tuleb rakendada juba enne seda, kui tootest saab jääde. Töötuba võib aidata eseme päästa, kuid ühtlasi suunata inimesi esitama paremaid küsimusi järgmise ostetava või loodava toote kohta.

Thessaloniki laiendab neid algatusi üle kogu linna. Paigaldamisel on 48 tagastusautomaati, mille juurde kuuluv preemiasüsteem innustab elanikke osalema. Samuti arendatakse rohepunkte ja loovmaterjalide korduskasutuskeskusi, et hoida kasutuskõlblikke tooteid ja materjale ringluses. Kooliprogrammid, väärindava taaskasutuse töötoad ja kogukondlikud koristustalgud seovad selle taristu õppimise ja igapäevaste harjumustega.

Ükski neist tegevustest ei toimi eraldiseisvana. Taristu pakub elanikele võimalusi tegutsemiseks, haridus aitab mõista nende valikute tähtsust ning kogukonnaorganisatsioonid toetavad osalemist. Koos muudavad need linna ringmajanduse eesmärgid nähtavamaks ja praktilisemaks.

DESICE projekti jaoks pakub Thessaloniki näidet sellest, kuidas linn saab ühendada poliitika, taristu ja inimesed. Üleminekut on lihtsam ette kujutada, kui elanikud näevad seda toimimas klassiruumis, töökojas või parandatud esemel, mida saab taas kasutada.

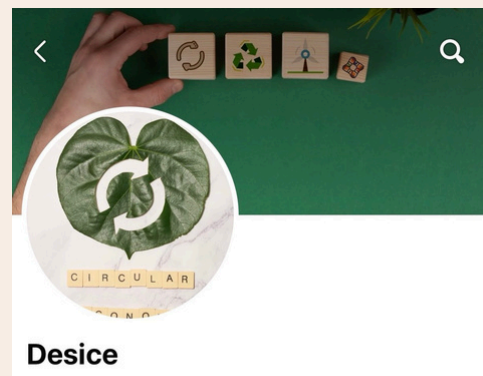
Aitäh uudiskirja lugemast!

Hindame siiralt Sinu huvi ja toetust meie teekonnal nutikama ja säästvama tuleviku suunas.

Jää meiega ka edaspidi, et saada rohkem värskaid uudiseid, teadmisi ja võimalusi ringdisaini maailmas kaasalöömiseks. Koos saame mõjutada tulevikku!

Jälgi meid ka sotsiaalmeedias :)

IG: desice_project
FB: Desice

Interreg
Europe

Co-funded by
the European Union

DESICE